

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

AVRUPA BİRLİĞİ YEŞİL MUTABAKATI VE SINIRDA KARBON UYGULAMA MEKANİZMASI

21 Ekim 2022

T.C. TİCARET
BAKANLIğI

«Avrupa Yeşil Mutabakatı»

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İlk karbon-
nötr kıta
olma hedefi

2030 Sera Gazı
Emisyon
Azaltım
Hedefinin
Yükseltilmesi
(%55)

Tüm politika
enstrümanlarının
gözden
geçirilmesi

- **2050 yılında İklim-Nötr ilk kıta olma hedefi, iklim değişikliği ile mücadeleyi AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirmiştir.** 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan AYM, önümüzdeki yıllarda AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir.
- **AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır.**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İklim Değişikliği ile Mücadele: İklim Kanunu

Teklif:
Mart
2020

AB
İklim
Kanunu

Uzlaşma:
Nisan
2021

- Avrupa Komisyonu tarafından 4 Mart 2020 tarihinde önerilen **Avrupa İklim Kanunu** 2021 Temmuz ayında yayımlanmıştır.
- Kanun ile 2050 yılına kadar ilk iklim nötr kıta olma yönündeki siyasi taahhütler **artık yasal bir taahhüde dönüşmüştür.**
- Hedefler:
 - **2030 yılında,** 1990'a kıyasla net emisyonların en az % 55 oranında azaltılması
 - **2050 yılında** iklim-nötr olma
 - **2050 sonrasına** yönelik negatif emisyon taahhüdünü ortaya koymak

55'e Uyum (Fit for 55) Paketi

14
Temmuz
2021

«Fit for 55»
Paketi

➤ Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan «**55'e Uyum**» paketi ile emisyonların 2030 yılına kadar **en az %55** oranında azaltılması hedefini hayata geçirebilmek amacıyla Komisyon tarafından iklim ve enerji alanında çıkarılacak mevzuatın kapsamı belirlenmiştir.

➤ «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- **AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu**
- **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması önerisi**
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- **Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Tüzüğün revizyonu**
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- «ReFuelEU Havacılık» ve «FuelEU Denizcilik» inisiyatifleri

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

«Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması»

AB - Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

Amaç: Karbon kaçağının önlenmesi; Avrupa üretici sektörlerinin rekabet gücünün korunması

İthalatta eşyanın karbon içeriğine göre (ton/€) karbon fiyatlandırması → ölçülmüş ve doğrulanmış sera gazı emisyonu değerlerine dayalı mali yükümlülükler

- Sağlıklı gerçek verinin sağlanamadığı durumlarda varsayılan değerler üzerinden hesaplama

SKDM Sertifikası ile «AB'de yerleşik yetkili ithalatçılar» üzerinden ithalat

- Mali ve idari yükümlülükler ithalatçının üzerinde

AB ETS'sini uygulayan veya AB ETS'si ile bağlantılı emisyon ticaret sistemi olan ülke/topraklar uygulamadan muaf

- EK-II: Norveç, İzlanda, Lihtenştayn, İsviçre; Büsingen, Heligoland, Livigno, Ceuta, Melilla

Üçüncü ülkelerde ödenmiş eşdeğer karbon ücretleri, ithalatta mali yükümlülükleri düşürecek

- Karbon ücreti: Ürünlerin üretimi aşamasında salınan sera gazları üzerinden hesaplanan ve üçüncü ülkelerde «vergi, (harç) veya emisyon ticaret sistemleri kapsamındaki emisyon tahsisatları» şeklinde ödenmiş parasal tutar.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - II İlk aşamada hangi sektörlerde hedefleniyor?

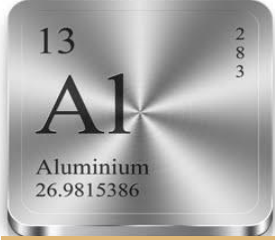

DEMİR-ÇELİK

Karbon kaçağı
riski yüksek
sektörler

ÇİMENTO

ALÜMİNYUM

ELEKTRİK

GÜBRE

Karbon kaçağına maruz kalma ihtimali “yüksek” olan sektörlerden ilk etapta seçili 5 sektör

2023-2026 yılları arasındaki geçiş dönemi sonrasında sektör kapsamı genişleyebilir

- Sınırdaki Karbon Düzenlemesine ilişkin Komisyon önerisi: 14 Temmuz 2021
- Konsey uzlaşısı: **15 Mart 2022**
- Parlamento uzlaşısı: **22 Haziran 2022**
- 11 Temmuz 2022 tarihinde **Komisyon, Parlamento ve Konsey arasında üçlü müzakereler başlatılmış olup, bu yıl sonuna kadar Tüzüğe nihai halinin verilmesi hedeflenmektedir.**

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması – Kesinleşmemiş veya İkincil Mevzuatla Düzenlenecek Hususlar

Komisyon Taslağı, Konsey ve Parlamento Pozisyonları Karşılaştırma

	Komisyon Önerisi	Konsey Pozisyonu	Parlamento Pozisyonu
Sektörel Kapsam (SKDM Tüzüğü EK-I: Ürün GTİP kodları ve sera gazı kapsamı)	CN kodları EK-I'de listelenen Alüminyum, Çimento, Demir-Çelik, Gübre ürünleri ve Elektrik	Komisyon önerisine ilave olarak: -CN 7610; 7611; 7612; 7613; 7614; 7615 -CN 252330; -CN 7326;	Komisyon önerisine ilave olarak: -CN 252330; -Organik kimyasallar, hidrojen ve amonyak (CN 29; 280410; 281410, 281420; -Plastikler ve mamulleri (CN 39)
Emisyon Kapsamı: (Md 3-Tanımlar)	Doğrudan emisyonlar: Üreticinin doğrudan kontrolünde olan üretim süreçleri kaynaklı emisyonlar. Dolaylı emisyonlar: ürünlerin üretim süreçlerinde tüketilen elektriğin üretimi ile ısıtma ve soğutma süreçlerinden kaynaklanan emisyonlar.	Doğrudan emisyonlar: Üreticinin doğrudan kontrolünde olan, üretim aşamasındaki ısıtma ve soğutma süreçleri ile tesis bünyesindeki elektrik üretiminden kaynaklanan emisyonlar dahil , üretim aşamasında salınan emisyonlar. Dolaylı emisyonlar: ürünün üretildiği tesis bünyesinde üretilen elektrik hariç, ürünlerin üretim süreçlerinde tüketilen elektriğin üretiminden kaynaklanan emisyonlar.	Doğrudan emisyonlar: Üretim aşamasındaki ısıtma ve soğutma süreçlerinden kaynaklanan emisyonlar dahil , üreticinin doğrudan kontrolünde olan üretim süreçleri kaynaklı emisyonlar. Dolaylı emisyonlar: ürünlerin üretim süreçlerinde tüketilen elektriğin üretim sürecinde salınan sera gazı emisyonları.
Geçiş/Uygulama Dönemi	1 Ocak 2023-31 Aralık 2025: Raporlama Dönemi - doğrudan ve dolaylı emisyonlar - 3. ülkede ödenen karbon ücretleri - çeyrek dönemler itibariyle raporlama - emisyonların doğrulanması gerekliliği yok; 1 Ocak 2026-mali yükümlülüklerin başlangıcı: - Doğrudan emisyonlar üzerinden hesaplanan, - akredite kuruluşlar tarafından doğrulanması yapılmış gömülü emisyonlar için mali yükümlülük devrede. - Emisyon hesabının yapılamadığı durumda varsayılan değerler kullanılacak. *Komisyon 2025'e kadar dolaylı emisyonların da karbon hesaplamasına dahil edilmesi konusunda raporunu sunacak.	Komisyon önerisi ile aynı geçiş ve uygulama dönemi	1 Ocak 2023-31 Aralık 2026: Raporlama Dönemi - doğrudan ve dolaylı emisyonlar - 3. ülkede ödenen karbon ücretleri - çeyrek dönemler itibariyle raporlama - emisyonların doğrulanması gerekliliği yok; 1 Ocak 2027: Mali Yükümlülüklerin Başlangıcı - Emisyon hesabı doğrudan ve dolaylı emisyonlar üzerinden - Akredite kuruluşlar tarafından doğrulanmış veri - Emisyon hesabının yapılamadığı durumda varsayılan değerler kullanılacak.

Komisyon Taslağı, Konsey ve Parlamento Pozisyonları Karşılaştırma

	Komisyon Önerisi	Konsey Pozisyonu	Parlamento Pozisyonu
AB ETS-Serbest Tahsisat Sonlandırma Takvimi (ETS Mevzuatındaki güncelleme çalışması SKDM yükümlülüklerinin tam anlamıyla yürürlüğe girişi açısından da belirleyici)	<ul style="list-style-type: none">• 2026-2035 döneminde serbest tahsisatların her yıl %10 oranında azaltılarak sonlandırılması;• SKDM yükümlülüklerinin tam etkisi: 2035	<ul style="list-style-type: none">• 2026-2035 döneminde serbest tahsisatların aşağıdaki oranlarda uygulanarak, sonlandırılması: 2026: %95; 2027: %90; 2028: %85; 2029: %77,5; 2030: %70; 2031: %60; 2032: %50; 2033: %35; 2034: %20; 2035: %0• SKDM yükümlülüklerinin tam etkisi: 2035	<ul style="list-style-type: none">• 2026-2032 döneminde serbest tahsisatların aşağıdaki oranlarda uygulanarak, sonlandırılması: 2026: %100; 2027: %93; 2028: %84; 2029: %69; 2030: %50; 2031: %25; 2032: %0• SKDM yükümlülüklerinin tam etkisi: 2032• İlk yıllarda daha fazla serbest tahsisat esnekliği olmakla birlikte, hızlandırılmış indirim takvimi çerçevesinde daha erken tam mali yükümlülük.
SKDM Otoritesi	Üye Devlet Yetkili Otoriteleri: 2005 yılından beri devam eden ETS uygulamasından kaynaklanan deneyim çerçevesinde yeknesak işlem yapılabilir; idari yükün yönetilebilmesi açısından avantajlı.	Üye Devlet Yetkili Otoriteleri	AB Genelinde Tek Merkezi Otorite: uygulamada üye devlet yetkili otoriteleri arasında farklılaşma olmaması ve ithalatçıların daha rahat işlem yapabilecekleri otorite arayışına yönelmemesi açısından avantaj yaratır.
İhracat Teşvikleri	Karbon fiyatlandırması olmayan ülkelere yapılacak ihracatta, AB üreticilerine iç pazarda ödedikleri karbon ücretlerinin geri ödenmesi benzeri destekler sağlanması DTÖ kurallarına aykırılık teşkil eder	Komisyon 2025 yılına kadar karbon kaçağı riskine ilişkin gelişmeleri ve ihracata etkiyi izleyip ilave önlem alınmasının gerek gerekmediğini raporlama görevi verilmesi	Komisyon 2025 yılına kadar karbon fiyatlandırması olmayan ülkelere ihracat için AB ihracatçılarına serbest tahsisat verilmesi gibi DTÖ kurallarıyla uyumlu olacak önlemleri değerlendirme ve olabilecek mevzuat değişikliği ihtiyacını belirleme görevi verilmesi
Cezalar	<ul style="list-style-type: none">• İthalatta gömülü karbon emisyonları için alınmamış her bir SKDM sertifikası başına 100€ ceza;• Üye devletler AB ETS'si ile tam uyumlu olacak şekilde idari ve cezai müeyyideler getirebilir.	<ul style="list-style-type: none">• İthalatta gömülü karbon emisyonları için alınmamış her bir SKDM sertifikası başına 100€ ceza;• Yetkilendirme olmaksızın ithalat yapılması halinde normal cezanın 3-5 katına varan ağırlaştırılmış cezai müeyyideler;• Ağır ve tekrar eden ihlal hallerinde ithalat yetkisinin iptal edilmesi.	<ul style="list-style-type: none">• İthalatta gömülü karbon emisyonları için alınmamış her bir SKDM sertifikası başına bir önceki yılın ortalama SKDM sertifika fiyatının 3 katı kadar ceza;• Üye devletler AB ETS'si ile tam uyumlu olacak şekilde idari ve cezai müeyyideler getirebilir;• Tekrar eden ihlal halinde ithalatçının SKDM hesabının askıya alınması.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

YIL	Alüminyum (GTIP 76) İhracat (Dolar)		
	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	855.089.844	1.479.228.881	57,8
2019	871.319.363	1.512.526.506	57,6
2020	790.393.142	1.502.607.772	52,6
2021	2.384.738.134	3.874.888.447	61,5

YIL	Çimento (GTIP 25) İhracat (Dolar)		
	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	53.741.123	605.599.362	8,9
2019	91.165.281	921.349.297	9,9
2020	135.428.061	1.208.869.247	11,2
2021	199.023.569	1.357.056.789	14,7

YIL	Demir-Çelik (GTIP 72-73) İhracat (Dolar)		
	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	5.410.365.760	14.519.544.275	37,3
2019	4.294.262.843	13.122.997.071	32,7
2020	3.710.474.415	11.763.681.937	31,5
2021	7.695.731.201	20.990.942.500	36,7

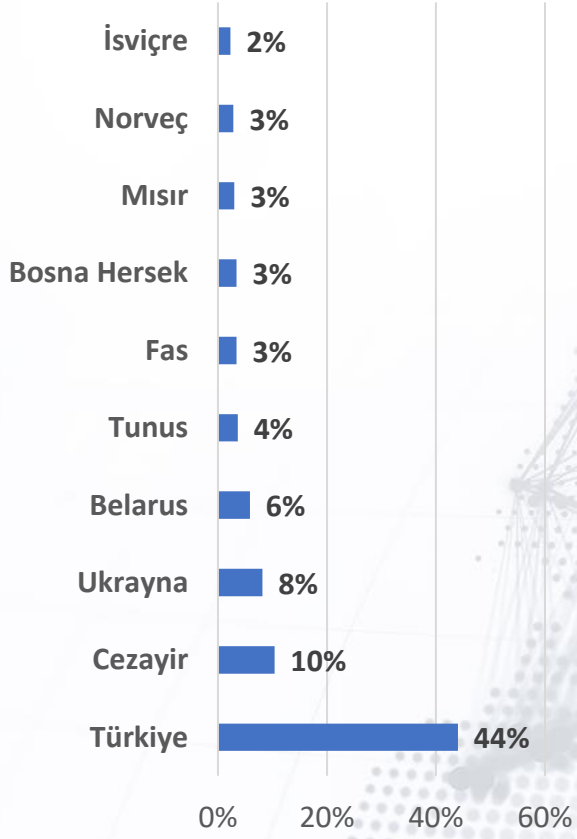
YIL	Gübre (GTIP 28-31) İhracat (Dolar)		
	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	99.569.592	280.192.839	35,5
2019	87.300.946	345.991.547	25,2
2020	85.620.839	374.425.024	22,9
2021	150.567.745	539.096.179	27,9

YIL	Elektrik (AS 2716) İhracat (Dolar)		
	AB-27	Dünya	AB27 Pay %
2018	98.161.751	99.621.275	98,5
2019	103.273.821	104.425.146	98,9
2020	68.918.985	81.804.129	84,2
2021	172.033.085	248.354.784	69,3

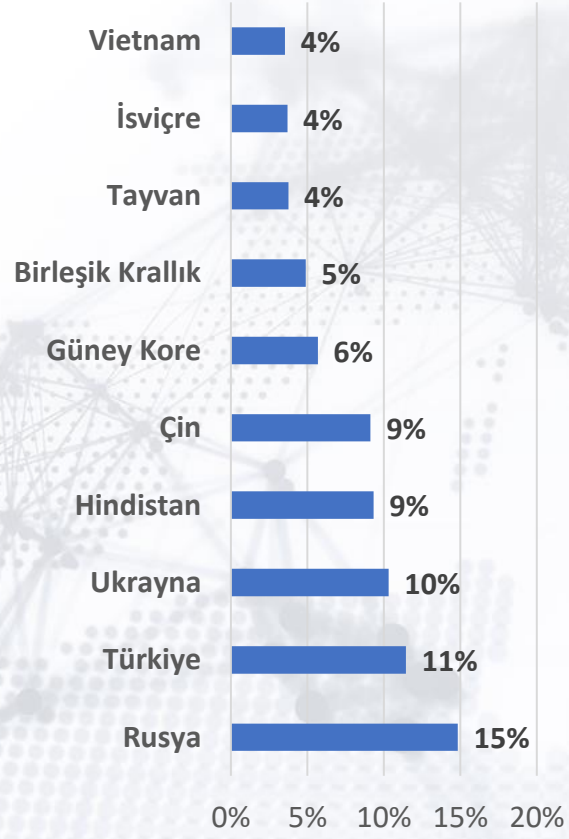
Komisyon taslağı çerçevesinde SKDM'ye tabi olması beklenen ürün grupları itibarıyla 2021 yılında AB-27'ye toplam ihracatımız **10,6 milyar Dolar** olup; dünyaya 27 milyar Dolar olan ihracatımızın **%39,3'ünü** oluşturmaktadır.

SKDM Sektörlerinde AB'nin 2021 yılı ithalatında Türkiye'nin Payı

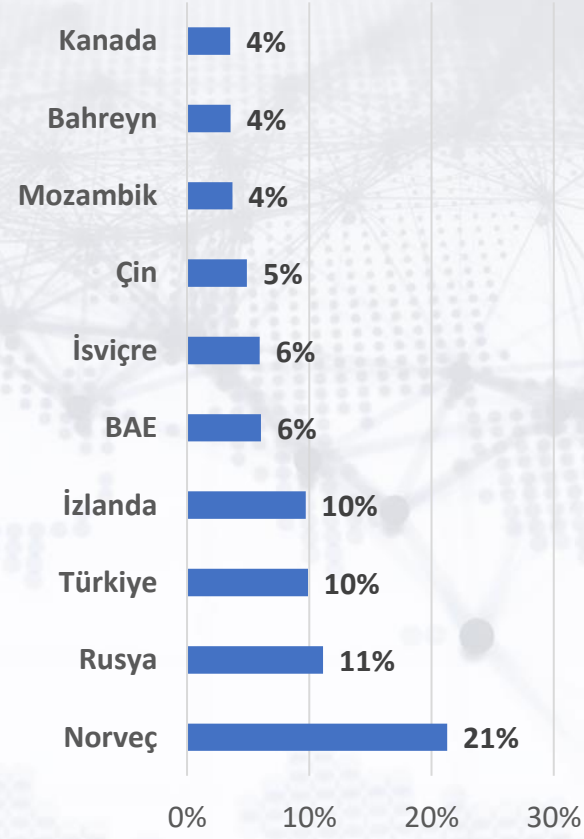
Çimento

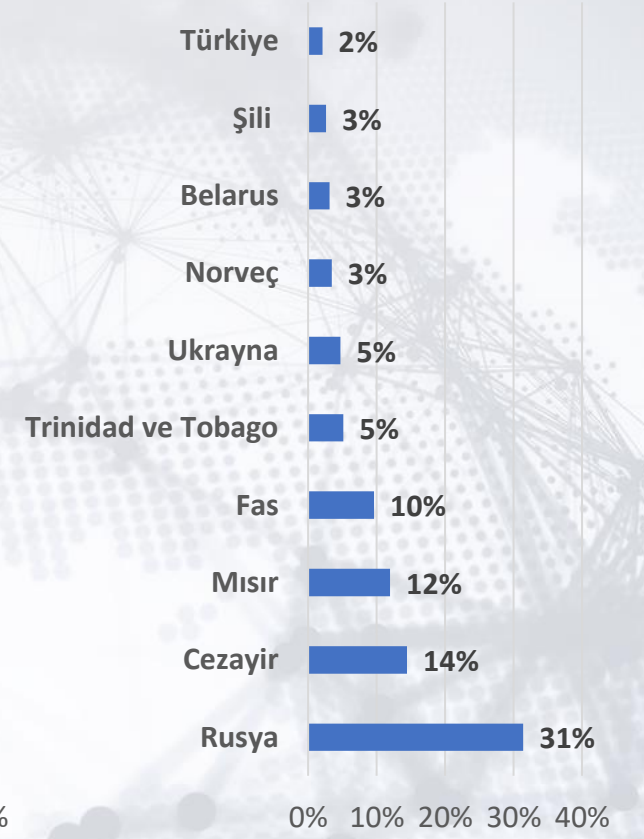
Demir-çelik

Alüminyum

Gübre

■ % AB'nin ithalatındaki payı

■ % AB'nin ithalatındaki payı

■ % AB'nin ithalatındaki payı

■ % AB'nin ithalatındaki Payı

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması/Karbon Fiyatlandırma Ülkemizde yapılan Çalışmalar

Etki Analizleri

- Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenlemesi'nin Etki Değerlendirmesi Projesi (EBRD&ÇŞİDB)
- Ülke İklim ve Kalkınma Raporu-CCDR (Dünya Bankası)

Etki Analizi Sonuçları:

- EBRD çalışması gibi geniş ürün ve emisyon kapsamı olan analizler ülke GSYİH'sında 2030 yılı itibariyle %1,9 ila %2,6 oranında, 3 milyar Avro'ya varan daralma öngörüyor. Çalışmanın Avrupa Parlamentosu'nun pozisyonu temelinde güncellemesi devam ediyor.
- Dünya Bankası'nın Komisyon'un SKDM taslağı esasında yaptığı analiz ise ilk 5 sektöre ve doğrudan emisyonlara yönelik genel ekonomik etkinin sınırlı olacağı (%0,002 GSYİH daralması) ancak sektörel bazda kayda değer ihracat kaybı görüleceği öngörüsünü ortaya koyuyor.
- Genel etkinin, AB'ye katma değerli ürün ihracatında artış ve ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi yoluyla düşeceği beklentisi mevcut.
- Ürün ve özellikle emisyon kapsamı genişledikçe etkinin boyutu önemli ölçüde artıyor.
- En fazla ekonomik etki doğuracak hususun üretimde kullanılan elektrik enerjisinden kaynaklı karbon emisyonlarının (Kapsam 2 emisyonlar) hesaplamaya dahil edilmesi olduğu görülüyor.
- Dünya Bankası çalışması, ülke içinde karbon fiyatlaması uygulamasına gidilip elde edilecek gelirin sanayinin yeşil dönüşümünün finansmanında kullanılmasının SKDM'nin etkilerinin sınırlanmasında yardımcı olabileceğini gösteriyor.

- **SKD'ye tabi olabilecek öncelikli sektörlerde sera gazı salımının azaltılmasını desteklemek amacıyla ülkemiz stratejisinin belirlenmesi,**
- **SKD'nin enerji ve kaynak yoğun sektörlere etki ve ihtiyaç analizinin yapılması,**
- **Ülkemize uygun bir karbon fiyatlandırma mekanizmasına geçiş konusunda ülkemiz pozisyonunun belirlenmesi,**
- **Ulusal karbon fiyatlandırma mekanizmasının uygulanmasının sektörler üzerinde yaratacağı ilave maliyetlere yönelik destek mekanizmaları oluşturulmasının değerlendirilmesi,**
- **Sanayiden kaynaklı sera gazı emisyonlarının izlenmesine yönelik sistemin ihtiyaçlara göre geliştirilmesi,**
- **AB metodolojisine paralel belgelendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi**

EMİSYONLARIN HESAPLANMASI (Emisyon Raporu)

Doğrudan (gömülü) emisyonların belirlenmesi

Gerçek emisyonlar* baz alınarak

Metodoloji: Ek-3(2&3)

Basit Mal & Bileşik Mal

Varsayılan değerlere referans verilerek**

İthal edilen mala ilişkin fiili/gerçek emisyon değerlerinin belirlenememesi durumunda

Metodoloji: Ek-3(4.1)

İthal elektrik için emisyonların hesaplanması

İthal edilen elektriğe ilişkin emisyon miktarının belirlenmesinde ise, Ek-3(4.2)'de belirtilen metodoloji çerçevesinde **varsayılan değerlere** referans verilecektir.

Ancak yetkili beyan sahibinin her zaman **gerçek emisyonları baz alarak gömülü emisyonları belirleme seçeneği** vardır(Ek-3(5))

***Gerçek Emisyonlar (Actual Emissions):** Üretim sürecine ilişkin **birincil verilere** dayanarak hesaplanan emisyonlar

****Varsayılan Değer (Default Value):** Maldaki gömülü emisyonu temsil etmek üzere **ikincil verilerden** hesaplanmış değer

Emisyonların hesaplanmasına ilişkin metodolojiye ilişkin detaylar Uygulama Tüzükleri ile belirlenecektir.

(Üretim süreçlerinin sistem sınırları, emisyon faktörleri, tesis spesifik gerçek emisyonlar, varsayılan değerler)

EMİSYONLARIN DOĞRULANMASI (Doğrulama Raporu)

Yetkili beyan sahiplerinin, SKDM beyannamesine konu toplam emisyon miktarının, **akredite bir doğrulayıcı** tarafından Ek-5'de belirtilen doğrulama prensipleri çerçevesinde doğrulanmasını temin etme yükümlülüğü vardır.

Doğrulayıcıların Akreditasyonu

- 2018/2067 nolu AB Uygulama Tüzüğü çerçevesinde akredite edilmiş kişiler (AB ETS)
- Üye ülkelerdeki Ulusal Akreditasyon Kuruluşları tarafından talep üzerine ve Ek-5'deki doğrulama prensiplerini yerine getirme kapasitesi olduğu teyit edilerek akredite edilen kişiler

Üçüncü ülkelerde yerleşik ekonomik operatörlere, AB tarafından tesis edilecek merkezi veri tabanına tesislerini doğrudan kaydettirme imkanı sunulmuş olup; bu çerçevede, yetkili beyan sahipleri, veri tabanına kayıtlı söz konusu tesislerde üretilen mallara ilişkin doğrulanmış emisyon miktarlarını kullanabilecektir.

Bu durumda, toplam emisyon miktarının akredite bir doğrulayıcı tarafından doğrulanmasını temin etme yükümlülüğü üçüncü ülkelerde yerleşik ekonomik operatörlere aittir.

SKDM SERTİFİKALARI İLE İLGİLİ İŞLEMLER

SKDM sertifikalarının satışı her bir üye ülkenin **yetkili otoritesi** tarafından yapılacaktır.

SKDM sertifikaları, yetkilendirilmiş beyan sahipleri tarafından Komisyonca belirlenen fiyat üzerinden satın alınacaktır. Sertifikaların fiyatı, salınan € / ton CO2 olarak ifade edilen **AB ETS tahsisatlarının haftalık ortalama ihale fiyatına bağlı** olarak hesaplanacaktır.

Yetkili beyan sahibinin, **her yılın 31 Mayıs tarihi itibarıyla önceki takvim yılında** yaptığı ithalatın doğrulanmış emisyon içeriğine eşdeğer SKDM Sertifikası ibraz etmesi, **her çeyreklik dönem sonunda**, yaptıkları ithalatın varsayılan emisyon içeriğinin **%80'ine karşılık gelecek SKDM Sertifikasını** veri tabanındaki hesaplarında tutmaları gerekmektedir.

Yetkili beyan sahibinin talebi üzerine fazla/artan SKDM sertifikalarının **maksimum 1/3'ünün** Yetkili Otorite tarafından iade alınmasına da imkan tanınmaktadır. SKDM sertifikalarının **sadece bir sonraki yıla devri mümkün olup**; hesapta kalan diğer sertifikalar iptal edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Sezen Leventođlu

**Ürün Güvenliđi ve Denetimi Genel Müdürlüğü
Kalite Altyapısı ve Piyasa Gözetim Daire Başkanı**